

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5022200429
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:5022200429.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu Mgr. Michala Novotného a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobkyne: C. C., U.. XX.XX.XXXX, R. E. XXX, XXX XX E., právne zastúpená: Advokátska kancelária AŠTARY, s. r. o., so sídlom Mariánske námestie 29/6, 010 01 Žilina proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.11.2021, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Správneho súdu v Banskej Bystrici č. k. ZA-15Sa/31/2022-113 zo dňa 17.08.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Správneho súdu v Banskej Bystrici č. k. ZA-15Sa/31/2022-113 zo dňa 17.08.2023 sa mení tak, že rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.11.2021 sa zrušuje a vec sa vracia žalovanej na ďalšie konanie.

Žalobkyňa má voči žalovanej právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania pred správnym súdom a kasačným súdom v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Správny súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. ZA-15Sa/31/2022-113 zo dňa 17.08.2023 (ďalej „napadnutý rozsudok“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.11.2021 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“). Žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Preskúmaným rozhodnutím prvým výrokom žalovaná potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.06.2019 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým žalovaná ako prvostupňový správny orgán zvýšila žalobkyni od 19.10.2018 invalidný dôchodok podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“, resp. „zákon o sociálnom poistení“) na sumu 155,40 eur mesačne a podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. od 01.01.2019 na sumu 159,60 eur mesačne. Druhým výrokom preskúmaného rozhodnutia žalovaná zvýšila sumu invalidného dôchodku od 08.04.2021 na sumu 284,90 eur mesačne podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293dx cit. zákona a tretím výrokom podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšila žalobkyni sumu invalidného dôchodku od 01.01.2022 na 288,70 eur mesačne.

3. Prvostupňovým rozhodnutím bolo vyhovené žiadosti žalobkyne o zvýšenie sumy invalidného dôchodku zo dňa 10.06.2019, ktorý dovtedy poberala v sume zodpovedajúcej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60%. Podkladom prvostupňového rozhodnutia bol posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca zo dňa 10.06.2019, na základe ktorého

došlo k zvýšeniu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zo 60% na 65% od 19.10.2018 (55 % pre poruchy nálad so zvýšením o 10 % za ostatné zdravotné postihnutia).

4. V poradí prvé druhostupňové rozhodnutie zo dňa 16.12.2019, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie zo dňa 20.06.2019, bolo na základe správnej žaloby podanej žalobkyňou zrušené rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sa/5/2020-108 zo dňa 24.06.2021 a vec bola vrátená žalovanej na ďalšie konanie.

5. Správny súd v napadnutom rozsudku uviedol, že po vrátení veci Sociálnej poisťovni do odvolacieho konania bola žalobkyňa vyzvaná na predloženie aktuálnych lekárskeho správ, ktoré absolvovala od predchádzajúceho posúdenia zdravotného stavu v roku 2019. Vo veci bol prijatý nový posudkový záver posudkového lekára podľa posudku zo dňa 21.10.2021, ktorým posudkový lekár mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 19.10.2018 potvrdil na 65% a od 08.04.2021 určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75%, preto generálny riaditeľ napadnutým rozhodnutím potvrdil v prvom výroku prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne a zákonné a zároveň rozhodol o zvýšení sumy invalidného dôchodku od 08.04.2021 zodpovedajúcej novourčenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75%.

6. Správny súd sa nestotožnil s námietkou žalobkyne, že sa žalovaná neriadila vysloveným právnym názorom správneho súdu. Vo veci bol vypracovaný posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Žiline zo dňa 21.10.2021. Posudkový lekár v posudku uviedol lekárske správy z vyšetrení, ktoré mal k dispozícii, na základe ktorého vyvodil posudkový záver. Konštatoval chorobu: Depresívna porucha, ťažká fáza bez psychotických príznakov s chronifikovaným priebehom F 32.2; Posttraumatická stresová porucha; Špecifická fóbia; Chronická dorzalgia s radikulárnym iritačným syndrómom L5-S1 vpravo; Dorzalgia krčnej, hrudnej chrbtice; Syndróm karpálneho tunela vpravo; Obmedzenie pohyblivosti ramena vpravo; Otoskleróza vpravo; Ľahká percepčná porucha sluchu vpravo a Artérová hypertenzia prvé štádium. Ako úraz uviedol kompresívnu zlomeninu 8. hrudného stavca. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil ochorenie podľa prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z.: kapitola V. - duševné poruchy a poruchy správania, položka 3 - Poruchy nálad (manické, depresívne, periodické), písmeno b - ťažké formy a určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z rozpätia 50% až 80% vo výške 55% od 19.10.2018 a od 08.04.2021 vo výške 65%. Za iné zdravotné postihnutia ako ostatné ochorenia zvýšil percentuálnu mieru o 10 % v zmysle § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. v oboch obdobiach, teda celkovú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovil od 19.10.2018 na 65% a od 08.04.2021 na 75%. Nezodpovedá skutočnosti, že by žalovaná nepostupovala v intenciách zrušujúceho rozsudku Krajského súdu v Žiline. Vykonala dokazovanie, za účelom komplexného posúdenia zdravotného stavu žalobkyne bol vypracovaný nový posudok, v ktorom boli zohľadňované a posudzované posudkovým lekárom všetky lekárske správy, ktoré mal k dispozícii, obsahom ktorých sú aj závery zobrazovacích vyšetrení, subjektívnych údajov a objektívnych klinických vyšetrení, na základe ktorého v odvolacom konaní opätovne rozhodol generálny riaditeľ žalovanej.

7. Námietku žalobkyne, že žalovaná mechanicky prevzala závery posudku do odôvodnenia preskúmaného správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Skonštatoval, že posudok je rozhodujúcim podkladom rozhodnutia, preto musí odôvodnenie rozhodnutia obsahovať závery posudku a rozhodnutie nemôže byť odôvodnené odlišným spôsobom ako posudok z dôvodov zachovania logiky vzájomných súvislostí zisteného stavu veci. Pokiaľ teda žalovaná závery plynúce z posudkov posudkových lekárov organizačných zložiek Sociálnej poisťovne inkorporuje do odôvodnenia rozhodnutia či už ústredia, alebo do rozhodnutia generálneho riaditeľa, nemožno proti takémuto postupu nič namietat, pokiaľ takéto rozhodnutie spĺňa základné požiadavky kladúce dôraz na odôvodnenie rozhodnutia. Žalobkyňa vytýka, že v odôvodnení rozhodnutia žalovaného nie je posúdenie vzájomných súvislostí, resp. vyhodnotenie ďalších dôkazov, avšak bližšie neuvádza ktorých, teda takáto žalobná námietka je nekonkrétna, neumožňujúca súdny prieskum.

8. Za nedôvodnú považoval správny súd aj námietku ohľadom tvrdenej nepreskúmateľnosti rozhodnutia z dôvodu, že nie je zrejmé, prečo práve k dátumu 08.04.2021 došlo k zvýšeniu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75%. Z preskúmaného rozhodnutia je zrejmá úvaha žalovanej, prečo je uvedený dátum 08.04.2021 ako rozhodujúci pre zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobkyne na 75%, opiera sa o lekársku správu z 08.04.2021 v spojení s lekárskeymi

správami z predchádzajúcich vyšetrení zo dňa 09.09.2020 a 29.10.2020. Posudzovať mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť patrí výlučne do kompetencie posudkových lekárov sociálneho poistenia, pričom správne súdy v rámci rozhodovania v správnom súdnictve nemajú oprávnenie na to, aby vyslovovali odborný záver ohľadom medicínskych otázok.

9. Vo vzťahu k lekárskeým správam, ktoré žalobkyňa pripojila k správnej žalobe na preukázanie skutočnosti ohľadom jej zdravotného stavu aj v období pred dátumom, od ktorého posudkový lekár zvýšil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75%, správny súd skonštatoval, že sú medzi nimi aj také, ktoré posudkový lekár mal k dispozícii a ktoré boli predmetom posúdenia a prijatia posudkového záveru, a to najmä lekárske správy z 09.09.2020, z 29.10.2020 a 08.04.2021. Správny súd uviedol, že nestačí len vo všeobecnosti poukázať na neaktuálnosť posúdenia zdravotného stavu, ale je potrebné špecifikovať, čo konkrétne z ktorej lekárskej správy je relevantné pre žalobkyňou tvrdené skoršie zvýšenie miery poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 75%. Navyše žalobkyňa bola vyzvaná na predloženie lekárskeých správ pred opätovným posudzovaním jej zdravotného stavu, kedy bolo potrebné tieto všetky predložiť.

10. Proti tomuto rozsudku podala kasačnú sťažnosť žalobkyňa (ďalej aj ako „sťažovateľka“) z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g) a f) SSP. Kasačný súd žiadala, aby zrušil napadnutý rozsudok správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11. Sťažovateľka namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku pre absenciu riadneho odôvodnenia. Správny súd sa nevysporiadal s jej kľúčovou námietkou o nerešpektovaní záväzného právneho názoru vysloveného správnym súdom v rozsudku č. k. 25Sa/5/2020-108 zo dňa 24.06.2021 a tento žalobný bod odmietol len formalistickým a bezobsažným spôsobom. Sťažovateľka uviedla, že aj v preskúvanom rozhodnutí žalovaná len mechanicky prevzala obsah posudku, tentokrát datovaného 21.10.2021. Preskúvané rozhodnutie je prakticky v identickej miere nepreskúmateľné ako bolo v poradí prvé druhostupňové rozhodnutie zo dňa 16.12.2019. V napadnutom rozsudku sa ani len stručne nespomína obsah predchádzajúceho rozsudku správneho súdu a nie je tak zrejmé, či sa s jeho obsahom správny súd vôbec oboznámil. V ďalšom texte sťažovateľka citovala z odôvodnenia rozsudku zo dňa 24.06.2021. Sťažovateľka uviedla, že správne právne posúdenie správneho súdu v tu prejednávanej veci malo byť také, že žalovaná sa dôsledne neriadila záväzným právnym názorom vysloveným v právoplatnom rozsudku správneho súdu zo dňa 24.06.2021.

12. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním zo dňa 15.11.2023. Uviedla, že správny súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého vec náležite právne posúdil, pričom nezistil nezákonnosť a nesprávnosť preskúvaného rozhodnutia. Navrhla kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

13. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) po oboznámení sa so súdnym a administratívnym spisom a obsahom kasačnej sťažnosti, ktorej obsahom nebol viazaný (§ 453 ods. 2 SSP) zistil, že existujú dôvody na zmenu napadnutého rozsudku.

14. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovanej, ktorým prvým výrokom bolo potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 675 801 6518 0 zo dňa 20.06.2019, ktorým bol žalobkyňi od 19.10.2018 zvýšený invalidný dôchodok podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293dx zákona o sociálnom poistení na sumu 155,40 eur mesačne a podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. od 01.01.2019 na sumu 159,60 eur mesačne. Druhým výrokom žalovaná zvýšila sumu invalidného dôchodku od 08.04.2021 na sumu 284,90 eur mesačne podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293dx cit. zákona a tretím výrokom podľa § 82 zákona cit. zákona zvýšila žalobkyňi sumu invalidného dôchodku od 01.01.2022 na 288,70 eur mesačne. Sporným v prejednávanej veci zostal dátum zvýšenia miery poklesu schopnosti sťažovateľky vykonávať zárobkovú činnosť od 19.10.2018 na 65% (55% za rozhodujúce postihnutie a 10% za iné postihnutia) a jednak dátum tohto zvýšenia od 08.04.2021 na 75% (65% za rozhodujúce zdravotné postihnutie a 10% za iné postihnutia), keďže sťažovateľka mala za to, že jej zdravotný stav odôvodňoval vyššie zvýšenie poklesu miery už pred 19.10.2018.

15. Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom ku dňu vydania preskúmaného rozhodnutia (19.11.2021) poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

16. Podľa § 71 ods. 2 cit. zákona dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

17. Podľa § 71 ods. 6 cit. zákona miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

18. Podľa § 71 ods. 8 cit. zákona mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav.

19. Podľa § 153 ods. 3 písm. b) cit. zákona lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

20. Podľa § 153 ods. 8 posudkový lekár pri výkone lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s praktickým lekárom, ošetrovateľom a s revíznym lekárom zdravotnej poisťovne. Posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia môže posúdiť dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav poistenca v prítomnosti prísediaceho lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore.

21. Podľa § 209 ods. 4 cit. zákona v odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

22. Z administratívneho a súdneho spisu kasačný súd zistil nasledovné:

23. Sťažovateľka bola uznaná invalidnou od 01.06.2015, podľa odborného lekárskeho posudku zo dňa 18.11.2015 mala mieru schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%, v tom 35% rozhodujúce zdravotné postihnutie: degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách, 10% za postihnutie končatín, súvisiace rozhodnutie žalovanej nie je súčasťou administratívneho spisu. Podľa odborného lekárskeho posudku zo dňa 17.02.2017 jej bola miera schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určená od 08.12.2016 na 60%, v tom 50% za rozhodujúce zdravotné postihnutie: poruchy nálad (manické, depresívne, periodické) - sťažovateľka v danom čase mala depresívnu poruchu, ťažká fáza bez psychotických príznakov, posttraumatickú stresovú poruchu a špecifickú fóbiu, 10% - chronická dorzalgia, syndróm karpálneho tunela vpravo, obmedzenie pohyblivosti ramena vpravo, súvisiace rozhodnutie žalovanej nie je súčasťou administratívneho spisu.

24. Prvostupňovým rozhodnutím žalovanej zo dňa 20.06.2019 bol sťažovateľke podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293dx zákona o sociálnom poistení zvýšený invalidný dôchodok od 19.10.2018 na 155,40 eur mesačne a podľa § 82 a § 293dx cit. zákona od 01.01.2019 na sumu 159,60 Eur mesačne. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť už nie je 60%, ale 65%, rozhodujúcim zdravotným postihnutím je porucha nálad (manické, depresívne, periodické), kód MKCH-10: F32.2 podľa kapitoly V, položky 3, písm. b) Prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení.

25. Žalovaná vydala v poradí prvé druhostupňové rozhodnutie zo dňa 16.12.2019, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie zo dňa 20.06.2019, ktorého podkladom bol odborný lekársky posudok posudkového lekára žalovanej zo dňa 28.11.2019. Posudkový lekár žalovanej potvrdil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť naďalej na 65%. Uvedené rozhodnutie zo dňa 16.12.2019 bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sa/5/2020-108 zo dňa 24.06.2021 a vec bola

vrátená žalovanej na ďalšie konanie. Správny súd skonštatoval, že rozhodnutia žalovanej nespĺňajú atribút preskúmateľnosti.

26. Žalovaná proti tomuto rozsudku kasačnú sťažnosť nepodala. Po vrátení veci správnym súdom bol posudkovým lekárom žalovanej zo dňa 21.10.2021 vypracovaný nový odborný lekárske posudok, v ktorom uviedol, že sťažovateľka bola v roku 2014 účastníčkou autonehody, pre psychické ťažkosti bola prechodne v sledovaní psychológa. V roku 2015 začala byť v liečbe psychiatra pre zmiešanú úzkostnú a depresívnu poruchu, postraumanickú stresovú poruchu a špecifickú izolovanú fóbiu, v roku 2017 prešla depresívna porucha do chronifikovaného štádia. Realizované bolo v novembri 2019 psychologické vyšetrenie (pozn. kasačného súdu: psychologické vyšetrenie zo dňa 25.11.2019, realizované z podnetu žalovanej v rámci v poradí prvého odvolacieho konania) vykonané na podnet žalovanej cielené na stupeň remisie a výkonnosť cielené na stupeň remisie, výkonnosť, ktoré potvrdilo stredne ťažkú až ťažkú afektívnu dekompenzáciu, bez dosiahnutia remisie. Stav je chronifikovaný, nezmenený, bez dosiahnutia remisie v pracovnej, sociálnej aj afektívnej oblasti - čo bolo konštatované pri vyšetrení v januári 2019 a s odstupom času napriek liečbe aj v júli 2019. Psychologické vyšetrenie v novembri 2019 taktiež nepotvrdilo remisiu ochorenia. V priebehu roku 2019 bola upravovaná medikácia psychofarmakami, v máji 2019 zvyšovaná dávka antidepresíva s ďalším zvýšením dávky aj v nasledujúcom období a v októbri 2020 do liečby pridané anxiolytikum. Rozhodujúce zdravotné postihnutie je zaradené v kapitole V položke 3 písm. b). Po opätovnom prehodnotení doterajšieho priebehu, nakoľko napriek liečbe nie je dosiahnutá remisia ochorenia, čo je opakovane potvrdené, berúc do úvahy pridruženú špecifickú fóbiu s fobickými až panickými prejavmi, je určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť uprostred percentuálneho rozpätia, t. j. 65% s dátumom od 08.04.2021, kedy možno konštatovať, že napriek úprave medikácie ostáva stav nezmenený, chronifikovaný. Za pridružené zdravotné postihnutia je miera poklesu zvýšená o 10%. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 65% od 19.10.2018 a od 08.04.2021 je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75%. Žalovaná v preskúmanom rozhodnutí tento záver prevzala.

27. Kasačný súd sa v prvom rade zaoberal námietkou sťažovateľky, ktorou namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, ktoré sťažovateľka videla vo formalistickom posúdení jej námietky o nerešpektovaní zrušujúceho rozsudku žalovanou. Kasačný súd túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú a konštatuje, že správny súd túto námietku riadne vyhodnotil v odsekoch 11 - 17 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Uviedol konkrétne dôvody, ktoré ho viedli k záveru o zákonnosti preskúmaného rozhodnutia a nedôvodnosti správnej žaloby. Kasačný súd sa preto ďalej sústredil na posúdenie správnosti právnych a skutkových záverov správneho súdu.

28. Kasačný súd konštatuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť poistencov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 cit. zákona). Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekárske posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Tento posudok je v konaní pred správnym súdom kľúčovým dôkazom, na ktorý je súd (vzhľadom na absenciu odbornej - medicínskej erudovanosti) odkázaný, a preto je nutné klásť dôraz na jeho jednoznačnosť, úplnosť, určitosť a presvedčivosť. Tieto kritéria však spĺňa len taký posudok, v ktorom sa posudkový lekár riadne vysporiada so všetkými rozhodnými a pre danú vec relevantnými skutočnosťami, prihliadne pritom k účastníkom konania udávaným ťažkostiam a svoje posudkové závery náležite odôvodní. Správne orgány môžu v odôvodnení svojho rozhodnutia prebrať závery odborného lekárskeho posudku, pričom ich úlohou je následne zistený skutkový stav podradiť pod príslušné ustanovenia zákona.

29. Čo sa týka zvýšenia miery schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sťažovateľky pre rozhodujúce ochorenie na 55% ku dňu 19.10.2018, kasačný súd konštatuje, že z odborného lekárskeho posudku Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca zo dňa 10.06.2019 nie je jednoznačne zrejmý dôvod tohto zvýšenia práve od dátumu 19.10.2018. Pokiaľ lekárske posudok Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca zo dňa 10.06.2019 uvádza cit. „Za dátum zmeny MPSVZČ je určený dátum psychiatrického vyšetrenia zo dňa 19.10.2018, k uvedenému dátumu možno i s ohľadom na ostatné nálezy hodnotiť pre zhoršenie

dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.“, kasačný súd konštatuje, že takýto záver je nepreskúmateľný, keďže z odborného lekárskeho posudku nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by sa viazali na správu z kontrolného psychiatrického vyšetrenia zo dňa 19.10.2018 a odôvodňovali tak zmenu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť práve k tomuto dátumu. Pokiaľ by týmto dôvodom mala byť chronifikácia ochorenia sťažovateľky, tak kasačný súd konštatuje, že u sťažovateľky je odborným lekárom (psychiatrom) depresívna porucha s chronifikovaným priebehom konštatovaná minimálne už od 08.12.2016, t. j. už takmer dva roky pred dátumom zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pričom diagnóza a ani odporúčaná terapia sa v období do 19.10.2018 (dátum lekárskej správy, ktorý žalovaná určila za dátum rozhodný pre zmenu miery poklesu), a ani následne do 01.05.2019 nezmenili, čo je zrejmé z ďalších správ z kontrolného vyšetrenia sťažovateľky u psychiatra, ktoré boli podkladom tohto posudku, a to zo dňa 09.01.2017, 20.12.2017, 16.04.2018, 05.06.2018, 21.08.2018, 12.12.2018, 28.01.2019, pretože k zmene liekovej terapie došlo až od 01.05.2019 (vyšetrenie na pohotovosti). Vnútorne rozporným sa javí tvrdenie, ktorým posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca odôvodňoval určenú mieru poklesu schopnosti sťažovateľky vykonávať zárobkovú činnosť, keď uviedol, že liečba sťažovateľky psychofarmakami bola bez zmeny, ale zároveň uviedol, že jej dávka antidepresív bola navýšená.

30. Zároveň kasačný súd musí túto istú vadu konštatovať aj vo vzťahu k záverom odborného lekárskeho posudku žalovanej zo dňa 21.10.2021. Aj v ňom úplne absentuje odôvodnenie určenia poklesu miery schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 19.10.2018 za rozhodujúce zdravotné postihnutie na 55 % z rozpätia 50% až 80%. Posudkový lekár žalovanej sa obmedzil na konštatovanie, že sťažovateľka začala byť v roku 2015 v liečbe psychiatra pre zmiešanú úzkostnú a depresívnu poruchu, posttraumatickú stresovú poruchu a špecifickú izolovanú fóbiu a v roku 2017 prešla depresívna porucha do chronifikovaného štádia.

31. Vo vzťahu k záveru o 65% miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 08.04.2021 posudkový lekár žalovanej skonštatoval, že táto je určená uprostred percentuálneho rozpätia, pričom poukázal na doterajší priebeh ochorenia a skutočnosť, že nebola dosiahnutá remisia ochorenia, čo bolo opakovane potvrdené, berúc do úvahy pridruženú špecifickú fóbiu s fobickými až panickými prejavmi. Posudkový lekár tento záver prijal na základe zistenia, že stav je chronifikovaný, nezmenený, bez dosiahnutia remisie v pracovnej, sociálnej aj afektívnej oblasti, čo malo byť konštatované pri vyšetrení v januári 2019 a napriek liečbe aj v júli 2019. Ďalej poukázal na v roku 2019 vykonané psychologické vyšetrenie zo dňa 25.11.2019, ktoré malo potvrdiť stredne ťažkú až ťažkú afektívnu dekompenzáciu bez dosiahnutia remisie. Nedosiahnutie remisie, napriek úprave medikácie v roku 2019 a 2020 malo byť dokumentované aj v apríli 2021, v auguste 2021 a v októbri 2021. Posudkový lekár uviedol, že aj pri aktuálnych vyšetreniach v auguste 2021 a októbri 2021 je stav v základnej symptomatológii výraznejšie nezmenený, chronifikovaný. Kasačný súd konštatuje, že z odborného lekárskeho posudku zo dňa 21.10.2021 nie je jednoznačne zrejmý dôvod, pre ktorý posudkový lekár žalovanej naviazal zmenu miery práve na kontrolné vyšetrenie u psychiatra zo dňa 08.04.2021, z ktorého záveru vyplýva, že stav sťažovateľky je bez podstatnej zmeny, je chronifikovaný, nedosahuje sociálnu ani pracovnú remisiu, pričom lieková terapia nebola zmenená (kasačný súd podotýka, že lieková terapia nebola zmenená od 16.12.2020). Takýto stav sťažovateľky (t. j. bez podstatnej zmeny a chronifikovaný) popisujú aj závery z psychiatrických kontrolných vyšetrení predchádzajúcich dňu 08.04.2021, a to zo dňa 16.04.2018, 05.06.2018, 21.08.2018, 19.10.2018, 12.12.2018, 28.01.2019, 03.07.2019, 06.09.2019, 02.07.2020, 09.09.2020, 29.10.2020, 11.02.2021, ktoré boli podkladom odborného lekárskeho posudku posudkového lekára žalovanej zo dňa 21.10.2021 a tiež z lekárskeho správ zo dňa 13.01.2020 a 16.12.2020, ktoré posudkový lekár v uvedenom posudku neuviedol, avšak sú súčasťou predloženého administratívneho spisu žalovanej.

32. Kasačný súd zdôrazňuje, že aj z psychologického vyšetrenia zo dňa 25.11.2019 vypracovaného na podnet žalovanej v čase, keď lieková terapia bola už od 01.05.2019 modifikovaná po vyšetrení sťažovateľky na pohotovosti, vyplynul záver, že stav sťažovateľky je bez dosiahnutia remisie a tento záver bol následne opakovane potvrdzovaný aj vyšetreniami u psychiatra (uvedené vyššie) a na tomto závere, ako uviedol aj sám posudkový lekár žalovanej, nič nezmenilo ani doplnenie ďalšej liekovej terapie v období roku 2019 a 2020. Preto kasačnému súdu osobitne v tomto kontexte nie je zrejmé určenie miery poklesu v nadväznosti na vyšetrenie u psychiatra zo dňa 08.04.2021. Pokiaľ posudkový lekár zvýšenie miery poklesu schopnosti za rozhodujúce ochorenie na 65% odôvodňoval tým, že zobral do úvahy pridruženú špecifickú fóbiu s fobickými až panickými prejavmi, kasačný súd v tomto smere konštatuje, že

špecifická izolovaná fóbia bola sťažovateľke diagnostikovaná psychiatrom už 05.05.2015 a jej prejavy boli opísané vo všetkých lekárskejších správach z kontrolných psychiatrických vyšetrení od tohto dátumu ako fobické fenomény v doprave, až panické prejavy pri cestovaní verejnou dopravou; od 08.04.2021 ako soc. fobické prejavy v dopr. situáciách. Posudkový lekár však nezrejmil, z akého dôvodu (a či) má tento špecifický prejav fóbie vplyv na zmenu miery poklesu schopnosti oproti stavu predchádzajúcemu.

33. Žalovaná tak v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia vychádzala z odborného lekárskeho posudku zo dňa 21.10.2021, z ktorého nemožno jednoznačne zistiť dôvody, pre ktoré bola sťažovateľke zmenená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť práve od 19.10.2018 a od 08.04.2021. Vzhľadom na uvedené dospel kasačný súd k záveru, že správny súd mal preskúmané rozhodnutie žalovanej zrušiť z dôvodu podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP. V novom konaní žalovaná opätovne vykoná lekársku posudkovú činnosť, posúdi zdravotný stav sťažovateľky a určí percento a dátum miery poklesu schopnosti sťažovateľky vykonávať zárobkovú činnosť tak, aby zodpovedal jej zistenému zdravotnému stavu.

34. Vzhľadom na enormnú neprehľadnosť spisu žalovanej, ktorý bol kasačnému súdu predložený v neviazanej forme s absentujúcou žurnalizáciou, bez vecného a chronologického zoradenia dokumentácie, dáva kasačný súd žalovanej do pozornosti judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4SŽ/40/1997 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 66/1998 (cit. „pojmom spis správneho orgánu sa rozumie úplný, žurnalizovaný a originálny spisový materiál správneho orgánu vrátane originálu dokladov o doručení rozhodnutí“) a naň nadväzujúce početné rozhodnutia, napr. 2Sžo/259/2008, 3Sžp/12/2011, 8Sžo/18/2011.

35. Napadnutý rozsudok, ktorým správny súd zamietol správnu žalobu ako nedôvodnú, tak vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím bol naplnený kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP. Preto kasačný súd podľa § 462 ods. 2 SSP napadnutý rozsudok zmenil tak, že zrušil rozhodnutie žalovanej a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

36. O náhrade trov súdneho konania bolo rozhodnuté podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 2 SSP. Žalobkyňa bola v súdnom konaní úspešná, preto jej patrí právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania pred správnym aj kasačným súdom.

37. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.